

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอเนื้อหาในบทนี้เป็นไปตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้คือ 1) สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล โดยกล่าวถึงวัตถุประสงค์ สมมติฐาน วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิจัยของการศึกษาค้างนี้ พร้อมทั้งอภิปรายผลตามแนววัตถุประสงค์และสมมติฐานที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งเปรียบเทียบข้อค้นพบกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ข้อเสนอแนะ 3) แนวทางการวิจัยในอนาคต และ 4) ข้อจำกัดในการวิจัย

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาในการผลิตผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ สังกัดมหาวิทยาลัย ระหว่าง พ.ศ. 2524-2529 โดยศึกษาในรายละเอียดต่าง ๆ ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการผลิต รูปแบบและสาขาวิชาของผลงานทางวิชาการ แหล่งจัดพิมพ์และการเผยแพร่ เพื่อศึกษาปัญหาในการผลิตและการเผยแพร่ ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ โดยกำหนดสมมติฐานในการวิจัยไว้ดังนี้

1. บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ สังกัดมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่ผลิตผลงานทางวิชาการเพราะต้องการศึกษาหาเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงานห้องสมุดและแก้ปัญหาการปฏิบัติงาน
2. รูปแบบของผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ สังกัดมหาวิทยาลัย ผลิตมากที่สุดคือบทความวารสาร
3. ปัญหาที่สำคัญที่สุดในการผลิตผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ สังกัดมหาวิทยาลัย คือไม่มีเวลาในการผลิตผลงานทางวิชาการ

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม เป็น เครื่องมือในการศึกษามีปัญหาการผลิตผลงานทางวิชาการ
ของบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ โดยส่งแบบสอบถามไปยัง
บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงานประจำในห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทาง
วิชาการ 67 แห่ง (7 สถาบัน) จำนวน 121 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 112 ชุด คิด
เป็นร้อยละ 92.56

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นใช้วิธีการทางสถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างโดยใช้ไค-สแควร์

ผลของการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 112 คน ปรากฏว่าบรรณารักษ์ส่วนมากมีวุฒิ
การศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 56.25) รองลงมาคือวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท
(ร้อยละ 38.39) และวุฒิการศึกษาอื่น ๆ มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 5.36)

เมื่อจำแนกตามสาขาวิชาปรากฏว่า บรรณารักษ์ส่วนมากมีวุฒิการศึกษาสาขา
บรรณารักษศาสตร์จำนวน 111 คน จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 112 คน โดยเป็น
บรรณารักษ์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และวุฒิการศึกษาอื่น ๆ ตามลำดับ ส่วน
บรรณารักษ์ที่มีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาอื่นมีจำนวนน้อยที่สุด 1 คน

เมื่อแบ่งกลุ่มบรรณารักษ์ตามตำแหน่งงานในห้องสมุด ปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถาม
ดำรงตำแหน่งบรรณารักษ์หัวหน้าห้องสมุดมากที่สุด (ร้อยละ 40.00) รองลงมาคือผู้ตอบที่
ตำแหน่งบรรณารักษ์และบรรณารักษ์หัวหน้าฝ่าย/งาน (ร้อยละ 37.86 และ 19.28
ตามลำดับ) และตำแหน่งนักเอกสารสนเทศมีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 2.86)

ในด้านหน้าที่ความรับผิดชอบ ปรากฏว่าบรรณารักษ์รับผิดชอบงานบริการมากที่สุด
(ร้อยละ 21.39) รองลงมาคือรับผิดชอบงานวารสารและงานบริหาร (ร้อยละ 19.65 และ
19.36 ตามลำดับ) และรับผิดชอบงานอื่น ๆ มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 2.89)

สำหรับระยะเวลาการปฏิบัติงานในท้องสมุด ปรากฏว่าบรรณารักษ์ที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานในช่วง 6-10 ปีมีจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 33.03 รองลงมาได้แก่บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานในช่วง 1-5 ปี และ 11-15 ปี (ร้อยละ 28.57 และ 21.43 ตามลำดับ) และบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานในช่วงต่ำกว่า 1 ปีมีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.79)

2. การผลิตผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ท้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ สังกัดมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาว่า การผลิตผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ท้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ สังกัดมหาวิทยาลัย ระหว่าง พ.ศ. 2524-2529 มีความสัมพันธ์กับวุฒิ ตำแหน่งงานในท้องสมุด ประเภทงานที่รับผิดชอบ และระยะเวลาการปฏิบัติงานหรือไม่นั้น ได้จำแนกการศึกษา "การผลิต" เป็นสองประเด็นคือ ผลิต และไม่ผลิตผลงานทางวิชาการ พบว่าบรรณารักษ์ที่ผลิตผลงานทางวิชาการมีเพียง 67 คน หรือร้อยละ 59.82 ของผู้ตอบทั้งหมด

สำหรับบรรณารักษ์ที่เคยผลิตผลงานทางวิชาการระหว่าง พ.ศ. 2524-2529 เมื่อจำแนกการผลิตและการไม่ผลิตตามวุฒิการศึกษา พบว่าบรรณารักษ์ที่มีวุฒิปริญญาโทเป็นผู้ผลิตผลงานทางวิชาการมากที่สุดและมากกว่าผู้ไม่ผลิต (ร้อยละ 33.03 และ 5.36 ตามลำดับ) ในขณะที่บรรณารักษ์ที่มีวุฒิปริญญาตรีเป็นผู้ไม่ผลิตผลงานทางวิชาการมากกว่าผู้ผลิต (ร้อยละ 34.82 และ 21.43 ตามลำดับ) ดังนั้นวุฒิการศึกษาจึงมีความสัมพันธ์กับการผลิตและการไม่ผลิตผลงานทางวิชาการ ($P < 0.01$) ผลการศึกษานี้ตรงกับผลการวิจัยของ ชวนพิศ พรรัมย์ (2528: 60) ที่พบว่าบรรณารักษ์ท้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ผลิตผลงานทางวิชาการเป็นบรรณารักษ์ที่มีวุฒิปริญญาโทมากที่สุด (ร้อยละ 60.19) ส่วนบรรณารักษ์ที่ไม่ผลิตผลงานทางวิชาการเป็นบรรณารักษ์ที่มีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 85.72) ความสัมพันธ์เช่นนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุที่ว่า บรรณารักษ์ที่มีวุฒิปริญญาโทเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาในสาขาวิชาที่ลึกซึ้งขึ้น ทำให้มีประสบการณ์ในการทำรายงานวิจัยจากการทำวิทยานิพนธ์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับมหาบัณฑิตมากกว่า จึงเป็นผู้ที่มีความชำนาญในการค้นหา ศึกษาค้นคว้า และผลิตผลงานทางวิชาการมากกว่าบรรณารักษ์ที่มีวุฒิปริญญาตรีและยังไม่ได้ทำการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทำให้ขาดความมั่นใจในความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ของตนเองในการที่จะ

ผลิตผลงานทางวิชาการ บรรณาธิการวุฒิปริญญาโทจึงผลิตผลงานทางวิชาการมากกว่า บรรณาธิการวุฒิปริญญาตรี

ส่วนตำแหน่งงานในท้องสมุดของบรรณาธิการระหว่าง พ.ศ. 2524-2529 ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กับการผลิตและการไม่ผลิตผลงานทางวิชาการ ($P < 0.05$) ดังที่ปรากฏว่า บรรณาธิการหัวหน้าท้องสมุด เป็นผู้ผลิตผลงานทางวิชาการมากที่สุด และผู้ตอบแบบสอบถามในตำแหน่งต่าง ๆ เป็นผู้ผลิตผลงานทางวิชาการมากกว่าผู้ไม่ผลิต ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชวนพิศ พรรัมย์ (2528: 60-61) และ Watson (1977: 379) ที่พบว่าการผลิตผลงานทางวิชาการมีความสัมพันธ์กับตำแหน่งหน้าที่ในระดับบริหาร ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้างาน/ท้องสมุดสาขา ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิค และผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขา ซึ่งเป็นกลุ่มที่ผลิตผลงานทางวิชาการมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็น เพราะบรรณาธิการระดับผู้บริหาร เป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานวิชาชีพมากกว่าบรรณาธิการ จึงสามารถใช้ประสบการณ์เหล่านั้น เป็นข้อมูลในการผลิตผลงานทางวิชาการได้มากกว่า และอาจกำหนด เวลาในการทำงานและแบ่ง เวลาสำหรับการผลิตผลงานทางวิชาการได้ นอกจากนี้การที่บรรณาธิการได้รับตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้เป็นผู้บริหาร อาจเป็น เพราะบรรณาธิการที่ผลิตผลงานทางวิชาการจะเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงทางวิชาชีพผ่านผลงานที่ผลิต แสดงให้เห็นถึงความกระตือรือร้นและความสามารถมากกว่าบรรณาธิการอื่น ๆ

สำหรับประ เภทงานที่บรรณาธิการรับผิดชอบ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการผลิตและไม่ผลิตผลงานทางวิชาการ ($P > 0.01$) ดังที่ปรากฏว่าบรรณาธิการที่รับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ เป็นผู้ผลิตผลงานทางวิชาการ เป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะบรรณาธิการท้องสมุด คณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ ต้องรับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ ในท้องสมุด และเนื่องจากในแต่ละท้องสมุดมีบรรณาธิการจำนวนน้อย บรรณาธิการจึงต้องปฏิบัติงานอื่นนอกเหนือจากงานที่รับผิดชอบโดยตรง นอกจากนี้บรรณาธิการท้องสมุด คณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการในแต่ละสถาบันยังให้ความร่วมมือและประสานงานกันระหว่างท้องสมุดและคณะที่สังกัด ระหว่างท้องสมุดต่าง ๆ บรรณาธิการจึงผลิตผลงานทางวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อความร่วมมือกัน และตามความสนใจของแต่ละบุคคล ผลงานทางวิชาการจึงไม่สัมพันธ์กับประ เภทงานที่ตนรับผิดชอบ

จากการวิเคราะห์ระยะเวลาการปฏิบัติงาน (ปี) กับการผลิตผลงานทางวิชาการ พบว่าบรรณารักษ์ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานในช่วง 6-10 ปี เป็นผู้ผลิตผลงานทางวิชาการมากกว่าผู้ไม่ผลิต (ร้อยละ 20.54 และ 12.50 ตามลำดับ) บรรณารักษ์ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานระหว่าง 11-15 ปี เป็นผู้ผลิตผลงานทางวิชาการมากกว่าผู้ไม่ผลิต (ร้อยละ 14.29 และ 7.14 ตามลำดับ) ในขณะที่บรรณารักษ์ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 1-5 ปี เป็นผู้ไม่ผลิตผลงานทางวิชาการมากกว่าผู้ผลิต ดังนั้นระยะเวลาการปฏิบัติงานจึงมีความสัมพันธ์กับการผลิตและการไม่ผลิตผลงานทางวิชาการ ($P < 0.05$) ซึ่งผลการศึกษานี้ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชวนพิศ พรรัมย์ (2528: 64) ที่พบว่าบรรณารักษ์ที่มีระยะเวลาการทำงานในห้องสมุดในช่วง 4-6 ปี เป็นกลุ่มผู้ผลิตผลงานทางวิชาการมากที่สุด (ร้อยละ 25) ทั้งนี้อาจมีสาเหตุเนื่องจากบรรณารักษ์ที่ทำงานในห้องสมุดคณะส่วนมากมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและต้องทำงานคนเดียวในระยะแรก ประกอบกับต้องศึกษางานของคณะที่เป็นสาขาวิชาเฉพาะ ทำให้ไม่มีเวลาและมีความมั่นใจน้อยกว่า ดังที่ Watson (1977: 82) ได้ให้ทัศนะว่าบรรณารักษ์ที่ทำงานในช่วง 1-5 ปี ต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคในการทำงานมากกว่าที่จะผลิตผลงานทางวิชาการ และถ้าบรรณารักษ์คนใดไม่มีความรู้เฉพาะด้านจำเป็นจะต้องสร้างสมความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ จนสามารถทำวิจัยได้ ประสิทธิภาพในการทำงานจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับบรรณารักษ์ในการผลิตผลงานทางวิชาการ

โดยสรุปจะเห็นได้ว่า วุฒิ ตำแหน่งในห้องสมุด และระยะเวลาการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับการผลิตผลงานทางวิชาการ

ในการศึกษาวัตถุประสงค์ในการผลิตผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุด คณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ สังกัดมหาวิทยาลัย พบว่าวัตถุประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.04) คือ ผลิตเพื่อใช้ประกอบการปฏิบัติงานในห้องสมุด เช่น คู่มือการปฏิบัติงาน คู่มือการใช้ห้องสมุด ส่วนวัตถุประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (1.19) คือ เพื่อเพิ่มพูนรายได้ ซึ่งผลการค้นพบนี้แตกต่างกับผลการวิจัยของ ชวนพิศ พรรัมย์ (2528: 64) ที่พบว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดสำหรับบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในการผลิตผลงานทางวิชาการคือ เพื่อต้องการศึกษาหาเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงานห้องสมุด และแตกต่างจากผลการวิจัยของ Person และ Jenkin (1985: 346-349) ที่พบว่า ปัจจัยในการเขียนบทความ

วารสารของผู้เขียนคือ เพื่อเผยแพร่เรื่องที่อยู่ในความสนใจหรือมีความสำคัญต่อตนเอง ส่วน Kellam และ Barker (1968: 197) พบว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยผลิตผลงานทางวิชาการ เพื่อความก้าวหน้าในด้านตำแหน่ง เงิน เดือนหรือการครองตำแหน่ง เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นผลการค้นพบนี้ไม่รับกับสมมติฐานข้อ 1 ของการวิจัยที่ว่า วัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดของบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ ในการผลิตผลงานทางวิชาการ คือ เพื่อศึกษาหาเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงานห้องสมุด ซึ่งเป็น วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ เห็นว่ามีความสำคัญ ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.61 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทาง วิชาการ มีบรรณารักษ์รับผิดชอบการดำเนินงานห้องสมุดด้านต่าง ๆ เพียงคนเดียวเป็นส่วน ใหญ่ ทั้งในห้องสมุดที่มีโครงสร้างการบริหารงานแบบศูนย์รวมอำนาจและแบบกระจายอำนาจ การบริหาร การให้บริการที่ดีที่สุดแก่ผู้ใช้จึง เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงของบรรณารักษ์ บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ จึงผลิตผลงานเพื่อใช้ประกอบการ ปฏิบัติงานในห้องสมุด เป็นส่วนใหญ่ เช่น คู่มือการปฏิบัติงาน คู่มือการใช้ห้องสมุด ทั้งนี้เพื่อ อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้ห้องสมุดมากที่สุด และทำให้ผู้ปฏิบัติงานอื่น ๆ สามารถทำงาน เป็นระบบ เดียวกันอันเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงาน การบริการ และสอดคล้องกับนโยบาย ของห้องสมุดกลางและคณะที่ห้องสมุดสังกัด

ส่วนวัตถุประสงค์ในการผลิตผลงานทางวิชาการที่จำแนกตามผลงานแต่ละรายการที่ บรรณารักษ์ได้ผลิตแล้วพบว่า วัตถุประสงค์ของบรรณารักษ์ในการผลิตผลงานทางวิชาการมาก ที่สุดคือ เพื่อใช้ประกอบการปฏิบัติงานในห้องสมุด เช่น คู่มือการปฏิบัติงาน คู่มือการใช้ ห้องสมุด โดยประเภทของผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ผลิตมากที่สุดคือคู่มือต่าง ๆ (40 รายการ)

ดังนั้นวัตถุประสงค์ในการผลิตผลงานทางวิชาการตามความคิด เห็นของบรรณารักษ์ จึงตรงกับวัตถุประสงค์ในการผลิตผลงานทางวิชาการแต่ละรายการที่บรรณารักษ์ผลิตแล้วคือ เพื่อใช้ประกอบการปฏิบัติงานในห้องสมุด เช่น คู่มือการปฏิบัติงาน คู่มือการใช้ห้องสมุด

ในด้านจำนวนผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทาง วิชาการผลิตและเผยแพร่ระหว่าง พ.ศ. 2524-2529 มีจำนวนทั้งสิ้น 251 รายการ ปรากฏ ว่ารูปแบบของผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ผลิตมากที่สุดคือ บทความวารสาร (ร้อยละ 41.43) รองลงมาคือ เอกสารประกอบการบรรยาย/อบรม/ประชุมทางวิชาการ และ บรรณานุกรม (ร้อยละ 12.35 และ 10.36 ตามลำดับ) ส่วนรูปแบบผลงานทางวิชาการที่ บรรณารักษ์ผลิตน้อยที่สุดคือ หนังสือแปล และเอกสารเสนอในการประชุม/สัมมนาทางวิชาการ โดยมีจำนวนผลงานเท่ากัน (ร้อยละ 0.40) ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดสมมติฐานไว้ว่า รูปแบบของผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ สังกัด มหาวิทยาลัย ผลิตมากที่สุดคือ บทความวารสาร ผลการศึกษาในส่วนนี้จึงรับกับสมมติฐาน ข้างต้น ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยูวดี พิทักษ์; Bloomfield; Watson และ ชวนพิศ พรรมย์ ที่พบว่ารูปแบบของสิ่งพิมพ์และผลงานทางวิชาการที่ปรากฏมากที่สุดคือบทความวารสาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเขียนบทความกระทำได้ง่ายกว่า ใช้เวลา ศึกษา ค้นคว้า เรียบเรียง น้อยกว่า และมีแหล่งเผยแพร่ได้อย่างกว้างขวางในสิ่งพิมพ์ทั้งใน และนอกสถาบันโดยไม่ต้องลงทุนในการจัดทำหรือพิมพ์เผยแพร่เอง เช่น หนังสือหรืองานวิจัย นอกจากนั้นการที่สถาบันต่าง ๆ เช่น สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ชมรมห้องสมุด และ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้จัดทำวารสารบรรณารักษศาสตร์เพื่อเผยแพร่ข่าวสารความรู้ ที่เป็นประโยชน์ ทำให้บรรณารักษ์มีโอกาสใช้วารสารเหล่านี้เป็น "เวที" แสดงความสามารถ ด้านงานเขียนของบรรณารักษ์ บรรณารักษ์จึงผลิตผลงานทางวิชาการในรูปบทความวารสาร มากที่สุด นอกจากนี้ในปัจจุบันวงการห้องสมุดมีความตื่นตัวในด้านการจัดบรรยาย การ อภิปราย การอบรม การประชุมและการสัมมนาโดยหน่วยงานต่าง ๆ จึงมีการผลิตเอกสาร ประกอบการบรรยาย/อบรม/ประชุมทางวิชาการมากขึ้น

ในด้านสาขาวิชานั้น ปรากฏว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทาง วิชาการ ส่วนใหญ่ผลิตผลงานทางวิชาการในสาขามรรณารักษศาสตร์/สนเทศศาสตร์ มากที่สุด (ร้อยละ 85.65) ส่วนสาขาวิชาอื่น ๆ ที่บรรณารักษ์ผลิตได้แก่ เบ็ดเตล็ดและความรู้ทั่วไป วิศวกรรมศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์ (ร้อยละ 1.99) ส่วนสาขาวิชาที่บรรณารักษ์ผลิตน้อย ที่สุดคือสาขาวารสารศาสตร์/การพิมพ์/หนังสือพิมพ์ การศึกษา วิทยาศาสตร์ และทันตกรรม

(ร้อยละ 0.40) ผลการค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kellam และ Barker (1968: 197-199) และ ชวนพิศ พรรัมย์ (2528: 61) ที่ทำการสำรวจพบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยผลิตผลงานทางวิชาการและทำงานวิจัยในสาขาบรรณารักษศาสตร์มากกว่าสาขาอื่น ทั้งนี้เป็นเพราะบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ ส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาและมีความรู้พื้นฐานทางบรรณารักษศาสตร์มากกว่าสาขาวิชาอื่น ๆ จึงมีความถนัดในการผลิตผลงานทางวิชาการในสาขาวิชาของตนมากกว่าสาขาวิชาอื่น ๆ แต่ในขณะที่เดียวกันบรรณารักษศาสตร์ได้ขยายขอบเขตเนื้อหาไปมีความสัมพันธ์กับสาขาวิชาอื่น ๆ เช่น สาขาวิศวกรรมศาสตร์ เนื่องจากในปัจจุบัน เทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้วิวัฒนาการและเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทำให้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เข้ามามีบทบาทในห้องสมุดด้วยเช่นกัน ห้องสมุดหลายแห่งจึงได้นำ เครื่องมือและอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัย เข้ามาช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเหตุนี้บรรณารักษ์จึงต้องพยายามศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีต่าง ๆ เหล่านี้ เช่น การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โทรพิมพ์ โทรสาร ฯลฯ จึงมีการผลิตผลงานทางวิชาการ เกี่ยวกับ เครื่องมือ เหล่านี้ ออกเผยแพร่

ในด้านแหล่งจัดพิมพ์ผลงานทางวิชาการ ปรากฏว่าผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์จัดพิมพ์โดยหน่วยงาน/องค์การอื่น ๆ มากที่สุด (ร้อยละ 28.69) รองลงมาได้แก่จัดพิมพ์โดยห้องสมุดที่สังกัด (ร้อยละ 24.70) ส่วนผลงานทางวิชาการที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์/โรงพิมพ์มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 0.80) ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชวนพิศ พรรัมย์ ที่พบว่าผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เผยแพร่โดยห้องสมุดที่สังกัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ ผลิตส่วนใหญ่เป็นบทความวารสาร ซึ่งหน่วยงานที่สังกัดบางแห่งอาจไม่มีวารสารให้ลงพิมพ์ หรืออาจไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ในการจัดพิมพ์วารสารของหน่วยงานที่สังกัด บรรณารักษ์จึงนำมาพิมพ์ในวารสารทางด้านบรรณารักษศาสตร์ที่จัดทำโดยสถาบันต่าง ๆ เช่น สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ชมรมห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เป็นต้น ผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์จึงได้รับการตีพิมพ์โดยหน่วยงาน/องค์การอื่น ๆ มากที่สุด

ในด้านการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ ปรากฏว่ามีการเผยแพร่ทั้งภายในและภายนอกมากที่สุด 141 รายการ โดย

ในจำนวนนี้เป็นบทความทางวิชาการจำนวน 78 รายการ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะบทความทางวิชาการซึ่งเป็นรูปแบบของผลงานทางวิชาการที่บรรณาธิการผลิตเป็นส่วนใหญ่ได้รับการเผยแพร่ในวารสารทางด้านบรรณารักษศาสตร์ซึ่งจัดทำโดยสถาบันต่าง ๆ และมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของบรรณาธิการจึงเป็นการเผยแพร่ทั้งภายในและภายนอกมากที่สุด

3. ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของบรรณาธิการห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ สังกัดมหาวิทยาลัย

ในการศึกษามีปัญหาและอุปสรรคในการผลิตผลงานทางวิชาการของบรรณาธิการห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ ปรากฏว่าบรรณาธิการประสบปัญหาในระดับมากในเรื่องไม่มีเวลาผลิตผลงานทางวิชาการ เนื่องจากต้องทำงาน เต็มเวลา (4.27) ซึ่งผลการค้นพบนี้รับกับสมมติฐานข้อ 3 ของการวิจัยที่ว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุดในการผลิตผลงานทางวิชาการของบรรณาธิการห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ สังกัดมหาวิทยาลัย คือ ไม่มีเวลาในการผลิตผลงานทางวิชาการ และตรงกับผลการวิจัยของ ชวนพิศ ทรัพย์ ที่พบว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุดคือการไม่มีเวลา เนื่องจากงานที่ต้องทำในห้องสมุดมีมาก ซึ่งเป็นปัญหาที่บรรณาธิการทั้งในและต่างประเทศประสบ ทั้งนี้เพราะหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงของบรรณาธิการห้องสมุดมหาวิทยาลัยคือ การให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยความชำนาญตามสาขาวิชาชีพอัน เป็นลักษณะงานที่ต้องใช้เทคนิควิธีการ เฉพาะที่ต้องอาศัยความชำนาญเป็นอันมาก บรรณาธิการจึงต้องทำงานห้องสมุด เต็มเวลาสัปดาห์ละ 35 ชั่วโมง โดยเฉพาะบรรณาธิการห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ ส่วนมากต้องรับผิดชอบการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ในห้องสมุดเพียงคนเดียว ยิ่งทำให้ไม่มีเวลาในการผลิตผลงานทางวิชาการ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยไม่เปิดโอกาสให้บรรณาธิการได้มีโอกาสลาเพื่อผลิตผลงานทางวิชาการและทำงานวิจัย เช่นเดียวกับอาจารย์ แม้ว่าบรรณาธิการที่ต้องการดำรงตำแหน่งผู้ชำนาญ เชี่ยวชาญ และเชี่ยวชาญพิเศษ จะต้องผลิตผลงานวิจัย ค้นคว้า หรือผลงานในลักษณะอื่น ๆ ที่มีคุณภาพดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มคุณภาพของงานบริการด้านวิชาการในสาขาวิชาชีพนั้น ๆ ก็ตาม บรรณาธิการจึงไม่มีเวลาในการผลิตผลงานทางวิชาการ เช่นเดียวกับอาจารย์

ปัญหาและอุปสรรคที่อยู่ในระดับปานกลางมี 11 รายการ โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ขาดทักษะและประสบการณ์ในการ เขียนและทำวิจัย (3.46)

ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการผลิตผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะ
ศึกษามัน และศูนย์ทางวิชาการ สังกัดมหาวิทยาลัย ที่อยู่ในระดับน้อยมี 2 รายการ ได้แก่

ขาดความสนใจและความกระตือรือร้นที่จะผลิตผลงานทางวิชาการ (2.58)

ไม่เข้าใจในความสำเร็จและความจำเป็นของการผลิตผลงานทางวิชาการ (1.67)

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ทัศนะเพิ่มเติมในปัญหาการผลิตผลงานทางวิชาการคือ ขาดการ
กระตุ้นจากหน่วยงานที่สังกัด โดยเฉพาะผู้บริหาร

ในด้านปัญหาในการ เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะ
ศึกษามัน และศูนย์ทางวิชาการ ปรากฏว่าปัญหาที่บรรณารักษ์ประสบ เป็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับ
ปานกลาง โดยปัญหาเรื่องการขาดเงินทุนสนับสนุนในการจัดพิมพ์เผยแพร่ เป็นปัญหาระดับ
ปานกลางที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.45 ซึ่งตรงกับที่ Bede (1985: 249) ศึกษาพบว่า
มหาวิทยาลัยใดที่กำหนดให้บรรณารักษ์ผลิตผลงานทางวิชาการ บรรณารักษ์มักจะไม่ได้รับการ
สนับสนุนจากผู้บริหารในเรื่องสิทธิในการลา เพื่อผลิตผลงานทางวิชาการ ผู้ช่วยวิจัย และเงิน
ทุนในการผลิต ทำให้บรรณารักษ์ประสบปัญหาการขาด เงินทุนสนับสนุนในการจัดพิมพ์ เผยแพร่
ด้วย ทั้งนี้เพราะการจัดพิมพ์หนังสือเผยแพร่ในปัจจุบันต้องใช้เงินทุนสูง แม้ว่าผลงานทาง
วิชาการของบรรณารักษ์จะจัดพิมพ์โดยห้องสมุดที่สังกัด เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานและการ
ให้บริการในห้องสมุดที่ตนสังกัดก็ตาม

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการผลิตและการ เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ของบรรณารักษ์

ในการศึกษาเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการผลิตและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
ของบรรณารักษ์โดยถามความเห็นของบรรณารักษ์ว่า ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เหล่านี้บรรณารักษ์
เห็นว่ามีส่วนส่งเสริมการผลิตและการ เผยแพร่มากน้อยในระดับใด และบรรณารักษ์เห็นควรให้
จัดให้มีขึ้นหรือไม่ หรือที่มีอยู่เดิมดีแล้ว หรือควรปรับปรุง หรือไม่ต้องการ จากการศึกษาพบว่า

บรรณารักษ์ต่าง เห็นพ้องต้องกันว่าข้อเสนอแนะทั้งหมดมีส่วนส่งเสริมการผลิตและการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 1 รายการ และต้องการให้ข้อเสนอแนะนั้นได้จัดให้มีขึ้นมากที่สุดคือ มหาวิทยาลัยควร เปิดโอกาสให้บรรณารักษ์ได้มีโอกาสลาพักเพื่อการวิจัย/ผลิตผลงานทางวิชาการได้เช่นเดียวกับอาจารย์ (4.67)

ส่วนข้อเสนอแนะอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวข้างต้น เป็นข้อเสนอแนะในระดับมาก โดยข้อเสนอแนะที่บรรณารักษ์เห็นควรปรับปรุงมากที่สุดคือห้องสมุดกลาง ควรปรับปรุงบริการครุภัณฑ์และสาระสิ่ง เชปให้ทันสมัยและรวดเร็ว ซึ่งจะช่วยให้บรรณารักษ์สามารถติดตามอ่านสิ่งพิมพ์ที่ตรงกับความสนใจหรือเกี่ยวข้องกับงานของตนได้มากที่สุด (ร้อยละ 40.95) และข้อเสนอแนะที่บรรณารักษ์คิดว่าที่มีอยู่เดิมดีแล้วคือ ควรจัดบริการยืมระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่บรรณารักษ์ (ร้อยละ 43.40)

นอกจากนี้บรรณารักษ์ยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการส่งเสริมการผลิตผลงานทางวิชาการดังนี้คือ ควรมีหน่วยงานกลาง เช่น ชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา (ช.บ.อ.) สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ทำหน้าที่รวบรวมผลงานทางวิชาการที่จัดทำเสร็จแล้วและที่กำลังจัดทำ แจ้งให้ห้องสมุดต่าง ๆ ได้ทราบอย่างสม่ำเสมอ และควรมีการจัดทำบรรณานุกรมผลงานทางวิชาการ เป็นรูปเล่มและจำหน่ายในราคาทุน ควรมีการเสนอผลงานทางวิชาการประจำปีในรูปแบบต่าง ๆ และควรกระตุ้นให้ผู้บริหารมหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด และห้องสมุดคณะ รู้จักและตระหนักถึงความสำคัญ ตลอดจนช่วยเหลือในการผลิตผลงานทางวิชาการทุกรูปแบบ

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาปัญหาในการผลิตผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุด คณะสถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ สังกัดมหาวิทยาลัย 67 แห่ง (7 สถาบัน) ทำให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการผลิต รูปแบบและสาขาวิชาของผลงานทางวิชาการ แหล่งจัดพิมพ์ และการเผยแพร่ ตลอดจนปัญหาในการผลิตและการเผยแพร่ ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการผลิตผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัยและทบวงมหาวิทยาลัย

1.1 มหาวิทยาลัยควรจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกในการผลิตสิ่งพิมพ์และวิจัย ซึ่งบุคลากรของมหาวิทยาลัยผู้ประสงค์จะผลิตผลงานทางวิชาการสามารถใช้บริการได้เมื่อต้องการเสมอ เช่น จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการวิจัยเพื่อวางมาตรฐาน ให้คำแนะนำ ส่งเสริมและเผยแพร่ กระตุ้นให้ข้าราชการสนใจงานวิจัย จัดสรร เงินอุดหนุนการวิจัย ให้แต่ละคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ บริการด้านการเขียนโปรแกรม การใช้บริการสถิติและคอมพิวเตอร์ บริการด้านการพิมพ์ของมหาวิทยาลัย เป็นต้น

1.2 ในฐานะที่ทบวงมหาวิทยาลัย เป็นหน่วยงานแม่ที่ควบคุมมหาวิทยาลัยในเรื่องกฎระเบียบแนวทางปฏิบัติ อันเป็นหลักในการบริหารงานด้านต่าง ๆ ทบวงมหาวิทยาลัยควรพิจารณาให้โอกาสแก่บุคลากรในมหาวิทยาลัย เรื่องสิทธิในการลา เพื่อทำวิจัยหรือผลิตผลงานทางวิชาการ เช่นเดียวกับอาจารย์ เพื่อความเสมอภาคทางวิชาการและเพื่อสนองนโยบายของมหาวิทยาลัยที่มุ่งส่งเสริมให้บุคลากรทำการศึกษา ค้นคว้าและวิจัย เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการของสถาบัน

2. ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ

2.1 จากการศึกษาพบว่า ปัญหาในการผลิตผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ประสบมากที่สุดคือการไม่มีเวลาผลิตเนื่องจากต้องทำงานเต็มเวลา และไม่ได้รับสิทธิในการลาเพื่อทำการวิจัยและผลิตผลงานทางวิชาการ เช่นเดียวกับอาจารย์ ดังนั้น เพื่อลดปัญหาสำหรับกรณีนี้ ผู้บริหารห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ ควรเอื้ออำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมให้แก่บรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานได้บังคับบัญชา โดยกำหนดนโยบายอนุญาตให้บรรณารักษ์สามารถใช้เวลาบางส่วนจากงานประจำเพื่อผลิตผลงานทางวิชาการและทำวิจัยมากขึ้น อันจะส่งผลให้บุคลากรมีขวัญและกำลังใจที่จะผลิตผลงานทางวิชาการ ช่วยให้บรรณารักษ์ได้มีโอกาสก้าวหน้าทางวิชาการ สามารถนำผลงานทางวิชาการมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานต่อไป และใช้ในการพิจารณาการเลื่อนระดับให้สูงขึ้น

2.2 ปัญหาในการเผยแพร่ที่บรรณารักษ์ประสบ เป็นส่วนใหญ่คือ การขาด เงินทุนสนับสนุนในการจัดพิมพ์เผยแพร่ เนื่องจากต้องใช้เงินทุนในการพิมพ์สูง ผู้บริหารห้องสมุด คณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ จึงควรให้ความสนับสนุนปัจจัยพื้นฐาน เช่นจัดหาแหล่งเงินทุนสนับสนุนการผลิตผลงานทางวิชาการ ห้องสมุดพิจารณาจัดพิมพ์ผลงานทางวิชาการโดยจัดหาผู้ช่วยเหลือการพิมพ์

2.3 ผู้บริหารห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ ควรร่วมมือกับผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยและห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในด้านบริการหมุนเวียนสำเนาสารบัญวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ฉบับล่าสุดแก่บรรณารักษ์ และห้องสมุดกลางควรปรับปรุงบริการครุฑพีและสารระสังเขปให้ทันสมัย เพื่อที่บรรณารักษ์จะได้ติดตามอ่านสิ่งพิมพ์ที่ตรงกับความสนใจหรือเกี่ยวข้องกับงานของคนได้มากที่สุด ทำให้บรรณารักษ์ได้พัฒนาความรู้ได้ข้อคิดที่จะนำมา เป็นแนวทางในการผลิตผลงานทางวิชาการและปฏิบัติงานต่อไป

2.4 ผู้บริหารห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ ควรส่งเสริมให้บรรณารักษ์มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นกิจกรรมพัฒนาบุคลากรที่สำคัญ ทำให้บรรณารักษ์เป็นผู้ก้าวทันโลกในเรื่องของแนวความคิด ความรู้ และวิทยาการใหม่ เป็นหนทางนำไปสู่ความร่วมมือทางวิชาการกับห้องสมุดอื่น ๆ ในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้บรรณารักษ์ควรได้รับการสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยด้วย เพราะการเป็นสมาชิกคณะกรรมการสถาบันจะเป็น เครื่องวัดในการยอมรับของอาจารย์และผู้บริหารมหาวิทยาลัย ทำให้บรรณารักษ์ได้ทราบถึงความก้าวหน้า ความต้องการ และนโยบายของมหาวิทยาลัย

3. ข้อเสนอแนะต่อบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ

3.1 ในฐานะที่บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ เป็นผู้ที่ทำงานในแวดวงวิชาการ บรรณารักษ์จึงควรมีบทบาทในด้านวิชาการ มีความตื่นตัวต่อวิทยาการ กระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้ ประสบการณ์การค้นคว้า วิจัย และผลิตผลงานทางวิชาการ โดยกำหนดตารางเวลาเพื่อกิจกรรมดังกล่าว แม้ว่าบรรณารักษ์จะไม่ได้รับสิทธิ์ในการลาเพื่อทำการวิจัยและผลิตผลงานทางวิชาการ เช่นเดียวกับอาจารย์ก็ตาม

3.2 บรรณารักษ์ที่ยังไม่มีประสบการณ์ในการเขียนผลงานทางวิชาการหรืองานวิจัย ควรเริ่มต้นในลักษณะบทความทางวิชาการลงในวารสารต่าง ๆ ก่อน ซึ่งทำได้สะดวกและง่ายกว่าผลงานทางวิชาการในรูปแบบอื่น ๆ เนื่องจากใช้เวลาศึกษาค้นคว้าและเรียบเรียงเรื่อน้อยกว่า

ส่วนการทำวิจัยอาจเริ่มต้นโดยลักษณะการทำงานเป็นคณะ โดยมีหัวหน้าคณะที่มีประสบการณ์ในการวิจัย จะทำให้ผู้เริ่มต้นได้มีโอกาสเรียนรู้และมีประสบการณ์ที่จะทำงานวิจัยของตนเองต่อไป สำหรับบรรณารักษ์ที่มีประสบการณ์หรือมีผลงานทางวิชาการควรพยายามผลิตผลงานทุกรูปแบบ และสิ่งที่ควรคำนึงถึงมากที่สุดคือคุณภาพของผลงานทางวิชาการ เพราะผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพย่อมนำมาซึ่งชื่อเสียงเกียรติยศแก่ตัวผู้เขียนและสถาบัน ดังนั้นการผลิตผลงานทางวิชาการออกเผยแพร่จึงควรกระทำด้วยความประณีต มีความทันสมัย และเป็นความคิดริเริ่มของตนเอง

3.3 บรรณารักษ์ควรผลิตผลงานทางวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิชาการเชิงปฏิบัติ เพราะในปัจจุบันงานวิชาการส่วนมากมีเนื้อหาซ้ำซ้อนกันในแนวเบื้องต้นมาก เช่น การใช้ห้องสมุด บรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น การจัดหมู่หนังสือระบบต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลิตผลของอาจารย์บรรณารักษ์ เป็นเรื่องของความคิดและทฤษฎีต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์สำหรับนักศึกษาบรรณารักษ์ บรรณารักษ์จึงควรผลิตผลงานทางวิชาการโดยเน้นหนักในด้านการนำไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานห้องสมุดให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับบรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดต่าง ๆ จะได้ทราบถึงเทคนิคการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ใช้แก้ปัญหาการปฏิบัติงานในห้องสมุด และอาจเป็นคัมภีร์บ่งสำหรับอาจารย์บรรณารักษ์ในการวางแผนปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนโดยผสมผสานกับทฤษฎีต่าง ๆ

นอกจากการผลิตผลงานทางวิชาการในสาขาบรรณารักษศาสตร์/สนเทศศาสตร์แล้ว บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ สามารถเรียนรู้และผลิตผลงานทางวิชาการโดยประยุกต์เข้ากับสาขาวิชาอื่น ๆ เนื่องจากขอบเขตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์มีความสัมพันธ์กับสาขาวิชาอื่นอย่างกว้างขวาง ซึ่งจะเป็นสิ่งยืนยันความสามารถของบรรณารักษ์ในการให้บริการนักศึกษาและอาจารย์ และการศึกษาต่อไปจะทำให้บรรณารักษ์เข้าใจความ

ต้องการข้อเสนอเทศที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละสาขาวิชาด้วย

3.4 บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ ควรร่วมมือกัน จัดตั้งคณะทำงานด้านการวิจัย ทำหน้าที่ส่งเสริมกิจกรรมการวิจัยและโครงการต่าง ๆ ที่จัดทำ โดยบรรณารักษ์ จำแนกเนื้อหาที่น่าสนใจควรทำวิจัย ประสานงานกิจกรรมวิจัยกับมหาวิทยาลัย จำแนกแหล่งทุนอุดหนุนการวิจัยภายในมหาวิทยาลัยและจากแหล่งภายนอก ตลอดจน ประชาสัมพันธ์กิจกรรมด้านการวิจัยแก่บรรณารักษ์อื่น ๆ

4. ข้อเสนอแนะต่อชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา (ช.บ.อ.)

ชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา (ช.บ.อ.) ควรมีบทบาทในการจัด กิจกรรมทางวิชาการ เกี่ยวกับการผลิตผลงานทางวิชาการ เช่น เป็นศูนย์กลางในการรวบรวม บรรณานุกรมผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ที่จัดทำเสร็จแล้วและที่กำลังจัดทำ แจ้งให้ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยและห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ ทราบอย่างสม่ำเสมอใน ช.บ.อ. สาร หรือจัดทำเป็นรูปเล่มจำหน่าย พร้อมทั้ง เสนอข่าว เกี่ยวกับการวิจัยทาง บรรณารักษศาสตร์ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้คำแนะนำ เกี่ยวกับบรรณกรรมวิชาชีพ การผลิต ผลงานทางวิชาการให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้น เพราะปัญหาที่บรรณารักษ์ประสบก็ประการหนึ่งคือ ขาดทักษะและประสบการณ์ในการ เขียนและวิจัย ด้วยวิธีดังกล่าวจะช่วยให้บรรณารักษ์ได้ แลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ แลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำวิจัยที่ผ่านมาในอดีตและปัจจุบัน เป็นการกระตุ้นและส่งเสริมให้บรรณารักษ์ผลิตผลงานทางวิชาการมากขึ้น

แนวทางการวิจัยในอนาคต

1. ควรมีการศึกษาถึงการผลิต ผลงานทางวิชาการของอาจารย์บรรณารักษ์ใน สถาบันต่าง ๆ ที่เปิดสอนสาขาบรรณารักษศาสตร์ โดยวิเคราะห์ในแง่ปริมาณ รูปแบบ เนื้อหา ความทันสมัย ลักษณะการจัดพิมพ์

2. ควรมีการศึกษาถึงการผลิต ผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบัน อุดมศึกษาของ เอกชนในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยศึกษา เปรียบ เทียบปัญหาในการผลิต ผลงานทางวิชาการกับผลการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อสรุป เกี่ยวกับปัญหาในการผลิตผลงาน

ทางวิชาการของบรรณารักษ์กลุ่มต่าง ๆ ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ข้อจำกัดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดสองประการคือ

ประการแรก การสำรวจปัญหาในการผลิตผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์
ห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการ สังกัดมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งรวบรวมรายชื่อ
ผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ผลิตระหว่าง พ.ศ. 2524-2529 โดยให้บรรณารักษ์ระบุใน
แบบสอบถามว่า ในระหว่าง พ.ศ. 2524-2529 ได้ผลิตผลงานทางวิชาการอะไรบ้าง
จำนวนกี่รายการ จำแนกตามประเภทของผลงานทางวิชาการ ซึ่งการดำเนินการศึกษาดังวิธี
นี้ถือเป็นข้อจำกัดในการวิจัยประการหนึ่ง เพราะเป็นการยากสำหรับผู้ตอบที่จะรวบรวมความ
จำว่าตนได้ผลิตผลงานทางวิชาการอะไรบ้างในระยะเวลาที่กำหนด

ประการที่สอง การสำรวจในการวิจัยครั้งนี้ได้รวมถึงผลงานทางวิชาการที่
บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ทางวิชาการผลิตขึ้นในระหว่างศึกษาต่อเพื่อนำลง
วารสารที่จัดทำในขณะที่ยังศึกษาอยู่ จึงทำให้ข้อมูลที่ได้รับคลาดเคลื่อนไปบ้าง